

Methodische fout

We dienen ervan uit te gaan dat hier een methodische fout in het onderzoek kan zitten; zelfs als de auteurs van mening waren dat zij deze bewering op basis van de gegevens konden doen, hadden de auteurs op zijn minst moeten beargumenteren waarom zij hier geen statistische toets toegepast hebben. Vervolgens bediscussieerden de auteurs dat er geen verschillen waren gevonden voor jongens en meisjes en onderbouwden dit met een statistische methode. Hierbij kan wederom de kritische opmerking gemaakt worden dat de hoeveelheid gegevens te klein is om een verschil te vinden, maar in tegenstelling tot de iets hogere score bij de eerste en tweede meting die niet significant bleek, wordt er hier een duidelijke bewering gedaan: men beweert dat, omdat er volgens de statistische toets geen significante verschillen zijn, er geen significant verschil kan bestaan. Dit is het onjuist toepassen van de statistiek. In het algemeen geldt dat het feit dat iets niet aangetoond kan worden niet betekent dat het er niet is. In dit geval geeft de T-toets aan dat het gemeten verschil niet significant is; dat kan inderdaad betekenen dat het verschil er niet is, maar ook dat het aantal gegevens te klein is om het verschil aan te tonen en de auteurs hebben nu juist een zeer klein aantal gegevens. Vervolgens vergeleken de auteurs de verschillende scholen en vonden een wel significant verschil. Blijkbaar was er een relatief grote variantie tussen scholen.

Tot slot bekeken de onderzoekers de resultaten van leerlingen waarbij het Nederlands niet de huistaal is. Zij concludeerden dat er in sommige gevallen significante verschillen bestaan, maar dat deze wel minder worden in het tweede jaar.

Oordeel

Intuïtief gezien zou ik bij kinderen die van een Engelstalige leerkracht les krijgen wel verwachten dat zij vragen en opdrachten in het Nederlands begrijpen, immers er zijn genoeg mensen in hun omgeving die Nederlands met hen praten. Wel zou ik een achterstand in woordenschat verwachten, immers het aantal woorden dat kinderen op jonge leeftijd kennen is beperkt en de school is een belangrijke dagelijkse activiteit waar woorden geleerd worden. Bovendien zou ik verwachten dat een dergelijk kind sneller een Engelse zinsbouw zou aannemen en de talen door elkaar zou halen. Het Groningse onderzoek testte kinderen precies op dat punt waar ik de minste problemen zou verwachten, namelijk het begrijpen van in het Nederlands gestelde vragen en opdrachten. De onderzoekers testten dat met een methode die niet voor dit doel ontwikkeld is. Wat is het gevolg als je een methode om geestelijk gehandicapte kinderen te toetsen toepast op gezonde kinderen? Misschien is de uitkomst wel dat ze gezond zijn? Hoewel ik niet wil beweren dat de Reynellmethode per definitie onbruikbaar is in deze omstandigheid, is het de auteurs aan te rekenen dat zij dit niet bediscussieerden. Het onderzoek zelf is methodisch grotendeels goed uitgevoerd. De gegevens zijn onderzocht en ontdaan van ruis en zijn met statistische methodes getoetst. Wel is er grond om stevige kritiek uit te oefenen op het ontbreken van belangrijke toetsen en het verkeerd toepassen van de statistiek. De conclusies kunnen op basis van wat er nu getest is en statistische resultaten niet getrokken worden. Met name de conclusie dat kinderen die VVTO krijgen niet in hun Nederlandse taalontwikkeling gestoord worden is veel te algemeen en sluit te weinig aan bij hetgeen getest is.

Aanbevelingen

Inhoudelijk is aan te bevelen dat een grotere groep kinderen getest wordt, zodat het eenvoudiger wordt conclusies uit dergelijk onderzoek te trekken. De statistische toetsen zullen dan sneller aangeven of een waargenomen verschil significant is. Indien een toets aangeeft dat een klein verschil niet significant is, kan met groter vertrouwen worden uitgesproken dat een verschil waarschijnlijk niet bestaat.

De gebruikte test dient beter toegespitst te zijn op het vinden van invloeden op het Nederlands van de kinderen. In ieder geval dienen de woordenschat en taalvaardigheid getest te worden, en dient gemeten te worden of Engelse woorden of zinsbouw gebruikt worden door het kind in situaties waar Nederlands gesproken wordt.

Overigens blijkt uit onderzoeken dat het krijgen van onderwijs in een andere taal nadelig is voor het Nederlands dan wel voor het onderwijs zelf. Het voornaamste gebrek in de kennis is of de aantasting van het Nederlands ook op het gebied van basisonderwijs plaatsvindt, niet zozeer of onderwijs krijgen in een vreemde taal nadelige gevolgen heeft.

Er bestaat een Nederlands spreekwoord "Nooit hoort men wijzen hun eigen prijzen". Toch is dat wat de onderzoekers hier hebben gedaan. Sieneke Goorhuis-Brouwer is een van de initiatiefnemers van het Early Bird-project. Zij heeft dan ook direct belang bij onderzoeksresultaten die niet nadelig zijn voor haar project. Het verdient dan ook aanbeveling dat toekomstig onderzoek naar het Early Bird-project uitgevoerd zal worden door onafhankelijke onderzoekers.

De bronvermeldende en verwijzende voetnoten zijn hier weggelaten, maar op te vragen en ook in onze webstek te vinden – red.

(De schrijver is wetenschappelijk onderzoeker, opgeleid aan de Universiteit van Delft)

*Anneke van der Giessen in
Taalverdedigings Gastenboekje*

'Reclame'

Het schreeuwt ons tegemoet.

"Go shopping!" met de kids!

M.a.w.: ga winkelen met de kinderen.

Special offer! m.a.w.: speciale aanbieding.

For sale! m.a.w.: te koop.

Is er ergens in dit land nog een reclame schreeuwer te vinden die NIET in het Engels schreeuwt? Ik begin het ernstig te betwijfelen. Shoe-ware, daar moeten we ook al aan. Zeg toch gewoon schoenen! Hele advertenties komen voorbij, alleen maar gesteld in het Engels.

En wat dacht u van de personeels-advertenties! Wij zoeken een accountmanager met commitment! Mens, zeg dan gewoon dat je een hoofd boekhouding zoekt met betrokkenheid! Wat is daar nou mis mee?

En dan moeten we ook naar bachelors (volgens mij vrijgezellen, maar nee, dat is een hogere opleiding), en onderwijs in het Engels, want dat is zo goed, internationaal. Houd toch op. Ik ben zelf tweetalig opgevoed, maar hier in Nederland spreek ik toch echt Nederlands. Weet je wel, dat is, zoals een Amerikaanse vriendin zegt, 'die taal met de 'g' woorden'.

Ik heb ooit geprobeerd haar te laten zeggen 'de Scheveningse Schippers Schuren hun Schuiten Schoon.'

Verbazend hoe snel verstuipte tongen herstellen! Het gaat inmiddels beter, dank u.

Maar, voor al die reclame-schreeuwers en account managers heb ik een mededeling, in het Nederlands. Spijt me. Is een gewoonte van me. Paplepel en zo (weliswaar dubbel, maar toch). NEDERLANDS dus.

Als je zo nodig in het Engels wil adverteren: dan ga naar Schiphol, boek een vlucht naar Londen of New York, en daar mag je. Maar hier niet. Hier spreken we een unieke, oude taal, die niet om zeep mag worden geholpen.